

Nr 6 Dec 2011

- Kumla breddar med bild
sid 4
- Rätt till eget skapande
sid 7
- Bild & form i Göteborg
sid 8

Kultur SMÖCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd – SMoK

- Film i Norrköping
sid 14
- Rikskonferens 2012
sid 17
- Creative Partnerships
sid 18

Ledaren

En investering på barn och ungdomar!

Götene kommun var det senaste exemplet av kommuner som vill lägga ner den kommunala musik- och kulturskolan. Nu blev det inte så. Protesterna var allt för livliga! Men som sagt – hade politiken fått sin vilja igenom hade det blivit nedläggning. En ytterligare skattehöjning blev istället lösningen från de styrande i kommunen.

I nuläget är det 11 kommuner som, enligt SMOkS definition, inte har ett musik- eller kulturskoleutbud och det är 11 kommuner för mycket! Ofta handlar sparkraven om de verksamheter som inte är lagbundna och därför inte heller självklara – i alla fall inte enligt politikens mening! Men som sagt – medborgarna i Götene hade en annan uppfattning.

Musik- och kulturskolan bör måhända vara lagreglerad precis som biblioteken är nu. Musik- och kulturskolan skulle därmed tillhöra den exklusiva delen av de verksamheter som är just lagreglerade! Om så skulle ske finns där helt andra möjligheter till exempelvis utbildning, utvärdering, och utveckling. För det är ju uppenbarligen så att vissa kommuner helt enkelt inte klarar av och ta hand om sin musik- eller kulturskola sannolikt pga att verksamheten inte är lagreglerad. Det finns helt enkelt för många verksamheter som går före tack vare att det finns en lag.

De Svenska Musik- och kulturskolorna möter denna vecka liksom alla andra veckor cirka 360 000 barn och ungdomar – de flesta dessutom flera gånger i veckan!

Ungefär hälften av dessa 360 000 deltar i musik- eller kulturskolans frivilliga verksamheter. De andra möter musik- eller kulturskolans lärare i samverkan mellan andra skolformer och musik- eller kulturskolan.

”Kulturandet” är enligt Mats Trondman, forskare vid Växjö universitet, något som barn och ungdomar ägnar sig åt i minst lika hög grad som de idrottar. Att idrotta och att ”kultura” är en härlig kombination som vi önskar att alla barn och ungdomar fick möjlighet att utöva oavsett

familjernas ekonomi, bostadsort, sociala vanor etc.

Vi vet alla att samhällets unga medborgare behöver utveckla både sin kropp och sin själ. Att kombinera idrott och kulturutövande ger en allsidig utveckling som ger förutsättningar för ett långt och gott liv.

Cirka 0,4% av kommunernas driftbudget används idag för att driva musik- och kulturskolorna. En extremt blygsam satsning med tanke på den kunskap som finns idag som gäller kulturens betydelse för både individen och samhället.

Att argumentera för musik- och kulturskolans utveckling och bevarande är inte svårt:

- Sveriges möjlighet att konkurrera med de starka asiatiska ekonomierna är enligt forskarna hur vi i Sverige kan bli först med att utveckla innovativa och kreativa lösningar på de utmaningar framtiden medför. Detta kräver kreativa människor!

- Kultur bidrar till att människor blir friskare och får ett gott liv!

- Anne Bamford, professor vid Wimbledon University i London, har i sin forskning påvisat det klara sambandet mellan en god kulturverksamhet i skolan och skolans målpuppfyllelse.

- Den kommun som vill attrahera nya kommuninvånare och nya företag måste erbjuda något som inte grannkommunen kan erbjuda. En utvecklad fritidsverksamhet och en utvecklad kulturverksamhet är ofta vad som gör skillnad!

Musik- och kulturskolornas verksamheter är en investering för framtiden likväl som det är en investering för din kommun och på barn och ungdomar!

Gott Nytt Kulturår önskas alla SMOckAN- läsare!

PER SJÖBERG,
ORDF. SMOk

INNEHÅLL

Ledaren	2	Enkät om bild	12	Kvalitet i Europa	20
Kumla breddar med bild	4	Film i Norrköping	14	Nyheter från SMOk	21
Rätt till eget skapande	7	Rikskonferens 2012	17	Saxat	22
Bild & form i Göteborg	8	Creative Partnerships	18		

Kultur
SMOCKAN

ANSVARIG UTGIVARE
Per Sjöberg, SMOk

REDAKTÖR
Håkan Sandh,
0708-31 74 98,
hakan.sandh@smok.se

PROJEKTLEDARE
Jan Dylicki, 0660-29 99 57
jan.dylicki@agrenshuset.se

ANNONSER
Susanne Öström, 0660-29 99 60
susanne.ostrom@agrenshuset.se
Annonspislista kan laddas ned som pdf-fil
från hemsidan www.agrenshuset.se

GRAFISK FORMGIVNING
Johnny Altelind, 0660-29 99 66
johnny.altelind@agrenshuset.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK
Ågrenshuset Produktion, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER
Per Sjöberg, Roland Cox, Charina
Widmark, Ingela Hofsten, Dag Krafft,
Karin Wästlund, Adrienne Riseley,
Andrine Bendixen Mangs och Henrik
Witt

OMSLAGSBILD:
Elevarbete inom bild & form från
kulturskolan Askim/Frölunda/Högsbo
i Göteborg.
Foto: Adrienne Riseley och Karin
Wästlund

NÄSTA NUMMER
kommer ut v. 7

MANUSSTOPP
för annonser: 27 januari

SMOK Sveriges
Musik- och
Kulturskoleråd

*Kultursmockan utges av SMOk,
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd*

Tipsa Smockan!
Tfn 0708-31 74 98 Håkan Sandh

Bagatell musikprodukter

Välj bland hundratalet produkter på vår hemsida: www.bagatell.se

Här följer några smakprov.

Nyheter från Bagatell

Med våra nya "Teleskop Harmony" från **Manhasset** kan man lagra 25 notställ i rad på bara två meter. Perfekt för de trångbodda. I övrigt samma geniala konstruktion som våra övriga Teleskopnotställ dvs. Inga skruvar, bara att trycka och dra. Vagnar finns som tillbehör. **10 års garanti.**

Teleskop Harmony
595:- exkl. moms

Lilla Gaspallen

En ny Pianopall från Bagatell. Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.

Pris: 1800 kr exkl. moms

Sittdyna: 50 x 33 cm

Höjd: 42-60 cm

Kontakta oss på:

info@bagatell.se

Tel.: 013-527 50

Bagatell 1

En vagn kommer lastad...

- Med världens mest sålda notställ
 - Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
 - Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
 - Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ
- Läs mer på **Bagatell 2**

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande – med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar – bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller från 595 kr (exkl. moms)

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

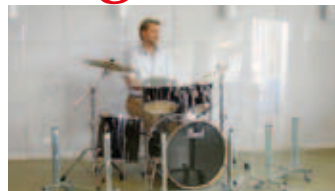
"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmor. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 4

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol. "Sitttra" finns med fasta ben eller med justerbara fram- och bakben. Staplas smidigt på våra vagnar.

Bagatell 5

Akustiskskärmar

Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.

- Akustiskskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustiskskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

Bagatell 6

PIANO-GASPALLEN standard

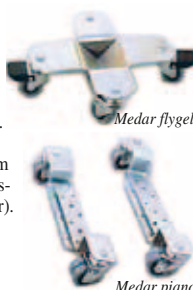

Sluta skruva! Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits. **Gaspallen Ergo** med justerbar lutning.

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite händig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Pris: 2995 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell 8

Teleskop Dirigent Regal

Flaggskeppet bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar – alla inställningar sker sekundsnabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partiturer och stämmor. Välj till vår "strålände" belysning.

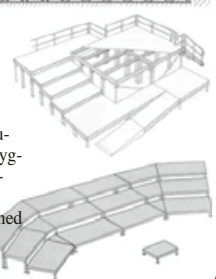
Pris: 2000 kr (exkl. moms)

Bagatell 9

Orkester/körpodier

Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggeri med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabb-koppling.

Drygt 2% bild...

Bildämnet är kulturskolans minsta av de fyra stora; musik, dans, teater och sedan bild. Av SMOKs statistik kan vi utläsa att det totalt finns 4049 elever i bildkonstundervisningen. 76% är flickor. Räknar vi med media/film, som också är ett bildämne, tillkommer 376 elever. När det gäller kameror, teknik, att trycka på knappar är det naturligtvis(?) fler pojkar, 63%. Totalt ger detta 4425 elever, eller drygt 2% av kulturskolornas totala elevantal. Ämnena bild eller media/film finns på ett 80-tal kulturskolor. Varför inte på fler skolor och med fler elever? Denna fråga och andra har KulturSmockan ställt till några chefer för kulturskolor som har bildundervisning. Vi har också besökt några kulturskolor med bildkonst, Norrköping med film och intervjuat Tarja Karlsson Häikiö som är Universitetslektor och lärarutbildare på HDK vid konstnärliga fakulteten, Göteborgs universitet.

Kulturskola 2030 efterlyses

Nästa nummer av KulturSmockan kommer också att vara ett temanummer där vi kommer fokusera på temat "Kulturskola 2030". Har du uppslag till artiklar inom temat – hör av dig! Deadline är 27 januari. / Red.

Kumla breddar med bild

Webbsatsning gav pedago

De första eleverna kommer 30 minuter för tidigt. Det verkar finnas en bildhunger i Kumla. I höst smyger Kulturskolan igång skapande även efter skoldagen. De prisbelönta lärarna Tina Kling Westerlind och Bella Cajfeldt bidrog till att sätta sprutt på utvecklingen. – De är sådana som vi vill synas tillsammans med, säger Mirjam Blomberg.

Hon är rektor för Kulturskolan i Kumla sedan ett par år. Beslutet från politikerna har funnits längre än så: Nya ämnen ska in i utbudet. Dans, drama, bild.

– Vi är en gammal musikskola som har fått uppdraget att bli kulturskola. Men det ska ske inom samma ekonomiska ram, så det har inte blivit så mycket av det, säger hon.

Men så fick de båda bildlärarna på Vialundskolan (6-9) kommunens pedagogiska pris för att de utvecklat nya former för lärande. Bland annat syr de ihop traditionellt bildskapande och skolarbete med it och webb.

– Då kände jag att det var angeläget att få knyta oss närmare dem, säger Mirjam Blomberg.

– Barn och unga lever stor del av sina liv i den virtuella världen där bilder och symboler utgör en stor del. Vi behöver dela deras värld och utbilda eleverna till att tolka och förstå bildspråk bättre. Vi ska vara med där konst skapas.

ANSTÄLLD

Så Tina Kling Westerlind som gick på vik i grundskolan fick 15 procent anställning på Kulturskolan för att kicka igång bildämnet där. Bild kom med i katalogen inför hösten 2011, och förekom för första gången på Öppet hus i september, tillsammans med instrumentdemonstrationerna.

Men i oktober är det fortfarande bara en handfull som har anmält sig. Tina gästar fritids på en LM-skola varje vecka.

– Man måste plantera frön och låta dem gro. Jag har visat vad man kan göra, de har fått prova ansiktsmålning och mun- och fotmåleri, och så har de fått göra origamigrodor som kan hoppa, berättar hon.

Hon tror att Kulturskolan kommer att

få allt fler anmällda i takt med att det sprider sig via kamratinspiration.

Rektor Mirjam Blomberg är också optimist:

– I Örebro och andra kulturskolor runt länet är intresset så stort att de skulle kunna starta hur många grupper som helst i bild. Så det finns potential här också. Det handlar enbart om marknadsföring, säger hon.

EGET INTRESSE

När jag träffar Tina Kling Westerlind har kollegan Bella Cajfeldt dragit iväg på höstlovsresa. Man kan ana en viss rastlöshet hos den sjätteklass som har lektion på fredagen före lovet. En kille babbler och söker uppmärksamhet. En annan elev sitter passiv med pennan i handen. Men de flesta jobbar koncentrerat med höstens tema: Världen.

Efter rast kommer en grupp elever från sjuan som av intresse har valt bild som sin PI, personliga inriktning. Tina bjuder på intervjukaffe i hennes och Bellas kontorsrum mellan teckningssalarna på rasten, men eleverna börjar redan droppa in. De första kommer en halvtimme för tidigt. Tio minuter senare så har de flesta i gruppen satt igång där inne i teckningssalen.

– För att det är så roligt, säger Olivia Franzén när vi sen kommer in efter fiket.

– Här får man göra vad man vill, bara hitta på något och utveckla det själv.

Hon jobbar med en serie kritteckningar av jordens utveckling från Big Bang och framåt. Hon målar hemma också, "hela tiden". Och skulle kunna tänka sig att välja bild i Kulturskolan, kanske jobba mer med film eller lera. Dreja och bränna.

Tjejerna i rummet intill skapar en jordglob av hönsnät, tapetklister och

ng gpris

– Vi har inte kommit på något helt nytt, men vi använder de här teknikerna i ett nytt sammanhang, säger Tina Kling Westerlind, bildlärare på högstadiet och Kulturskolan i Kumla.

tidningspapper. De har kul men är tveksamma till att fortsätta med skapandet efter skoldagen.

– Vi spelar basket. Vi hinner inte, säger de.

HISTORIA

Tina Kling Westerlind går runt och ger råd, tips och stöd. Både hon och Bella Cajfeldt har även historia i sina tjänster. Tina verkar vilja lösa upp gränserna mellan estetik och teori. I nian har elever fått i uppdrag att kombinera bild med andra ämnen. Kanske bygga kemiska formler i bildsalen eller göra en film där eleven pratar engelska.

– Jag vill att de ska förstå att bildundervisningen hänger samman med andra ämnen. Man kan dansa spaghetti och köttfärssås likväl som man kan laga den eller rita av den. Allt hänger ihop.

– Och allt är möjligt om man vill, det har min mamma lärt mig. Det kan ta tid och kosta pengar, men allt är möjligt, säger hon på bred värmäländska.

Tina gick estetlärarutbildning i Karlstad och fick prova både bild, dans och andra uttryck. Nu försöker hon jobba så, dansar med sina bildelever ibland och vill utvidga hennes och Bella Cajfeldts ämneslag med musik-, slöjd- och idrottslärare.

När Kulturskolegrupperna så småningom kommer igång ser Tina nya möjliga kombinationer.

– Jag vill samarbeta mer med andra estetiska ämnen också, sätta musik till bilden, göra film av dansen.

UPPLÖSTA GRÄNSER

Även gränsen mellan klassrum och värld

den kan få lösas upp, verkar hon tycka. Skrivtavlan i klassrummet är en interaktiv smartboard, som en jättestor smartphone. Det man ritat där kan sparas och skickas i mejl eller läggas ut på internet. I våras när en kille var sjuk kunde han ändå delvis följa undervisningen hemifrån via mejlade smartboardbilder.

Idag hittar några elever ett foto på internet som de rutinerat kopierar in i ett ritprogram och börjar bearbeta på väggen med en elektronisk whiteboardpenna.

– Bella och jag har lagt upp jobbet mycket kring nätet och smartboard, berättar Tina.

Bildämnet på Vialundskolan har en egen hemsida där bilder från undervisningen läggs ut i en blogg. "Bilderna Vi alundskolan" finns på Facebook också.

Kulturskolor i andra kommuner runt Örebro har så många anmällda att de skulle kunna starta hur många grupper som helst i bild, berättar Mirjam Blomberg på Kulturskolan.

Den har över 200 "vänner". De flesta är elever i skolan.

I REALTID

Tina berättar att en kille tog en bild under lektionen en gång och skickade med mobiltelefonen direkt upp på Facebook. Tina gick genast in och kommenterade hans senaste alster. I realtid.

Inför utvecklingssamtalen ökar trafiken, när föräldrar går in för att se vilka uppgifter eleverna ska klara av för att få bra omdömen.

Efter hand växer materialet som ligger ute på nätet.

– Det blir som en levande inspirationskälla, en resursbank.

Mejl används också. Elever som är insugna i något kul projekt kan ibland skicka meddelanden både på kvällar och helger. Tina Kling Westerlind försöker svara men sätter gränser för helgjobb.

– De har vänt blickarna lite utanför skolans värld på ett bra sätt, säger Stefan Svensson, ordförande i barn- och utbild-

Olivia Franzén i sjuan kanske skulle nappa på bild och form i Kulturskolan. Hon vill ha mer.

ningsnämnden, som i våras överräckte det lokala pedagogpriset till lärarduon.

Priset?

Tina är blygsam när hon pratar om det.

– Vi har inte kommit på något helt nytt, men vi använder de här teknikerna i ett nytt sammanhang.

Text och foto: Roland Cox

-Ge alla barn rätt till eget skapande

Mer fokusering på "processen" i barns skapande

Tarja Karlsson Häikiö är Universitetslektor och lärarutbildare på HDK vid konstnärliga fakulteten, Göteborgs universitet. Hon har också varit koordinator i Göteborgs Musik och Kulturskolleddares nätverk under en femårsperiod, via Kulturförvaltningen.

– Vårt samhälle går mer och mer mot en individ- och prestationscentrerad utveckling som resulterar i att de kollektiva sammanhangen får stå tillbaka. Vi behöver lika mycket av båda delarna för att skapa en bra livsmiljö, säger Tarja Karlsson Häikiö. Kulturskolan behöver ta sitt demokratiska uppdrag på ännu större allvar och verka för att alla barn får rätt till eget skapande! fortsätter hon.

– Musik och Kulturskolan har enligt tradition varit mycket inriktad på färdighetsträning, istället för att se barns identitet utveckling i ett större perspektiv.

– Allt lärande hänger alltid samman med den personliga utvecklingen. Här har Kulturskolan en jätteviktig roll. Det handlar om att barnen känner att verksamheten är till för dem, säger Tarja bestämt. – Man måste ta fasta på barns frågor och ha respekt för dem. Det behövs även en fokusering på själva "processen",

när man arbetar med barns skapande. Jag säger inte att det är fel med färdighetsträning, men undervisningen behöver koncentreras på det barnet gör och inte på en färdig produkt. Hon fortsätter: Kunskaper är något som inte kan överföras, utan de skapas i processer och i dialog mellan elev och lärare, och tvärt om. Det gäller att skapa en bra lärandemiljö, konstaterar Tarja Häikiö.

ATT ARBETA UTIFRÅN BARNENS EGNA FRÅGOR OCH FORSKANDE... Kulturskolan försöker idag att "integrera" konstformerna med varandra, t.ex. gör man en konsert där bildeleverna står för dekorationen, danseleverna för innehållsvisualisering, o.s.v.

– Det är inget fel på en bra "produktion", säger Tarja, men det är viktigt att processen inte blir ett medel som bara strävar mot slutprodukten. Man får inte glömma att det är ett "människoblivande" på vägen, påpekar hon. Tarja är också väl förtrogen med pedagogiken inom Reggio Emiliass pedagogiska filosofi, där bildpedagogen eller atelieristan har en viktig roll i att stimulera eleverna till lärande genom skapande och utforskande arbetsmetoder. I den kreativa verkstaden arbetar man utifrån barnens egna frågor och eget forskande.

På HDK i Göteborg (Högskolan för Design och Konsthantverk) erbjuds för den intresserade en Atelierista-utbildning, som vänder sig till den som vill bli bildpedagog i förskolan. (Utbildningen finns också i Gävle, Göteborg, Borås/Varberg och Stockholm.)

KUNNIGA PEDAGOGER KAN HJÄLPA BARN ATT TOLKA BILDER...

– Vårt samhälle flödar över av bilder genom datorer, mobiler, media, m. m...

Om barnen ska kunna tolka dessa bilder, behövs en undervisning där man verkligen arbetar med bilderna och som leds av kunniga pedagoger. Varje barn behöver en inre styrka att kunna reflektera över det de ser, säger Tarja.

– För att kunna arbeta professionellt med barns utveckling och behov av kultur via den estetiska formen, och för att veta hur man stimulerar dem till eget

skapande genom att lägga upp aktiviteterna på ett därför passande sätt, krävs det att man har både konstnärlig och pedagogisk utbildning, konstaterar Tarja Häikiö. Kulturskolans lärare har ofta en bakgrund som pedagoger utan konstnärlig behörighet, eller så är man konstnär eller amatör utan den pedagogiska utbildningen. Det finns ju inte några utbildningskrav för den som vill jobba i Kulturskolan! Om inte krav på examen finns, så är det nog många som låter bli att utbilda sig, säger hon. I skrivningarna för den nya lärarutbildningen nämns ju inte heller Kulturskolan som en skolform, avslutar Tarja.

**Text och bild:
Charina Widmark**

AMATÖR, MUSIKSTUDENT ELLER YRKESMUSIKER?

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrumentet för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör så som stråkar, strängar, stöd, hartsch, etuier etc.

Vi skickar alltid fraktfritt över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver.

Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!

Mattias Sandlund

din fiol.

GERINGSGATAN 2 · NORRFJÄRDEN
TEL: 0911-20 94 71 · 070-300 00 10
INFO@DINFIOL.SE · WWW.DINFIOL.SE

–Vi har aldrig tittat trodde det bara var

Det utbrister Adrienne Riseley och Karin Wästlund när jag intervjuar dem. De delar(!) på en 30% bildlärartjänst på kulturskolan Askim/Frölunda/Högsbo i Göteborg. Det är kanske så det är, lätt att känna sig lite vid sidan av som bildlärare inom en kulturskola. Vi bestämmer därför direkt att så länge jag är redaktör skall det finnas en konsthild i varje nummer av KulturSmockan.

Ni delar på en 30% tjänst. Varför?

– Vi hade tidigare fyra grupper förlagda på två kvällar och med enbart en av oss som pedagog, d v s vi har inte tidigare arbetat ihop eftersom tjänsten inte inrymt detta. Men sedan i höstas bestämde vi att vi ville arbeta tillsammans och var därför beredda att dela på tjänsten. Grupperna gjordes om till två större istället. Vi behöver det för att utveckla det vi vill göra, kunna reflektera och bolla idéer. Det är ca 17 elever i varje grupp. Lokalen kan inte ta emot så många fler. En annan anledning var att vi lättare ville kunna ta oss iväg med eleverna, kunna arbeta i utemiljö. Vi vill också kunna ta oss till utställningar.....arbeta i närhet till konsten.

Varför behövs bild&form i kulturskolan?

– Vi behöver alla öva upp vår kreativitet – den är en del av vår natur. Tyvärr motarbetas den ibland i grundskolan. Då behövs bild inom kulturskolan ännu mer. Vi behöver träna oss att läsa bilder, att få tillgång till det visuella språket, kompetens och verktyg att se.... Kulturskolans uppdrag är att finnas för alla men också för de som vill lite mer. Inte nödvändigtvis för att de skall utvecklas till bildkonstnärer utan för att utveckla deras konstnärliga talang.

Hur ser kulturskolans bildundervisning ut i förhållande till grundskolans?

– I grundskolan fungerar bildämnet ofta dåligt. I lägre åldrar blir det ofta klassläraren, utan kunskap, som håller i undervisningen. Vi har andra och större möjligheter i kulturskolan. Det är färre elever per grupp, eleverna kan på ett annat sätt styra processen. Vi slipper betyg. Eleverna kan testa, ta risker och misslyckas. Sedan är ju alla eleverna hos oss motiverade.

Bildämnet i skolan skall ju dessutom innehålla allt, bildkonst, reklambilder, foto, film, design, digitala bilder, bildanalys mm. Vi tror det ligger ämnet i fatet att det kan vara allting. Samtidigt som det visar på vikten av ämnet, d v s att det innehåller så många olika och viktiga kunskaper.

Har ni arbetat inom grundskolan också?

– Ja, jag arbetar för närvarande 50% i högstadiet, säger Karin men arbetar också med fristående konstprojekt med elever från bl a grundskolan. Jag har gjort konstprojekt med elever, som utsmyckning av elevtoaletter, konsttoaletter (!) säger Adrienne. Båda prioriterar tid för egen konstnärlig verksamhet utöver bildlärararbetena.

Hur är ämnet bild&forms ställning inom kulturskolan? Det är ju inte det största ämnet direkt?

– Vi tycker att det är ett lågprioriterat ämne. Kulturskolorna var ju från början musikskolor, och det är väldigt svårt att komma ikapp. Det är svårt att veta varför det är så, om det beror på pengar, bristande intresse från politiker eller chefer.

I flera andra länder, som Finland och Nya Zeeland, är ställningen för bilden starkare. I Nya Zeeland skall alla lärare i den vanliga skolan arbeta med bild. När eleverna kommer upp i gymnasieskolan så har de utvecklats långt. I Sverige kanske de får sin första bildlärare i årskurs 7 och det är alldeles för sent. Då har eleverna hunnit få en massa idéer om vad som är bra och dåligt. Ofta uppskattar de bara tekniskt skickliga bilder. Att då börja arbeta med andra kvaliteter kan vara svårt...

Nu har det estetiska tagits bort som obligatorium på gymnasieskolan, vilket borde ge kulturskolan en än viktigare roll också för denna åldersgrupp. Kanske är bildämnets låga ställning i kulturskolan mest en spegling av konstens ställning i samhället i övrigt?

Jag tycker jag ofta möter folk som inte känner till att bild&form finns inom kulturskolan, säger Karin. Det är ett okänt

En grupp av elever på Bild och form arbetade fram sitt verk utifrån måtten på en glasmonter på Frölunda Kulturhus där eleverna skulle ha sin höstutställning. Gruppen byggde objekt i olika skalor och material och placerade dem i en 'naturlig' lantmiljö. Genom att leka med skala och material lär man sig nya sätt att uppfatta sin omgivning och nya sätt att se på materialens olika möjligheter att uttrycka våra idéer.

i Smockan, musik...

begrepp. Vi måste marknadsföra ämnet bättre och nå ut med informationen till eleverna. För det behövs såklart tid, vilket ger ett slags moment 22-tillstånd eftersom tjänsten sällan inrymmer detta. Vi tror att intresset för ämnet helt klart finns, men att man inte känner till möjligheterna som kulturskolan erbjuder. Det finns ju klassorkestrar, men vi kanske också skall ha bildklasser på samma sätt?

Tror ni det hade varit bättre om det istället för kulturskolor startats separata

bildskolor i Sverige, ungefär som de i Finland?

– Nja, kanske, men kulturskolan är en bra tanke om det hade fungerat bättre. Vi tror att det krävs en riktigt stor satsning på bild&form för att etablera ämnet starkare. Det finns ju en väldig styrka i den gamla musikskolan som bildämnet kan ha nytta av. Det är ju också en styrka att kunna samverka mellan konstformerna. Vi har så liten tjänst så för oss finns det tyvärr ingen chans att ha tid med sådant.

Bild&form heter ert ämne. Bild heter det i grundskolan. På en del kulturskolor kallar man det bildkonst? Har ni någon åsikt om det?

– Bild&form andas mer av material och bildkonst mer av process. Det skapar olika förväntningar hos eleven. Bildkonst är egentligen ett bättre begrepp att använda inom kulturskolan, tycker vi.

Jag tycker att jag oftare inom bildkonsten än inom musiken möter åsikten att det bör vara konstnärer som under-

visar inom kulturskolan. Hur ser ni på det? Bildkonstnär eller bildlärare?

– Eller både och? Vi är faktiskt både och. Jag tycker det skulle vara svårt att vara bildlärare utan att ha en egen konstnärlig verksamhet. Det är klart att det också handlar om tid. Jag tror det är bra att som vi arbetar deltid som konstnär och deltid som pedagog.

Vid vilken ålder är det lämpligast för barn att börja på en bildkonstkurs?

– Det är väl bra att börja så tidigt som möjligt. Gärna i förskoleåldern. Det är

mer praktiska saker som styr, barnen måste bli skjutsade etc. Och nu med möjligheten att även i Göteborg fortsätta i kulturskolans verksamhet i gymnasieåldern tycker vi är bra.

Ni har startat en blogg om era kurser.

Vad har ni för syfte med det?

– Vi vill visa vad vi gör, visa hela processen istället för bara resultatet. Vi kan också skriva om annat som händer, som

t ex just nu konstbiennalen i Göteborg. Kanske kan den också bidra till ett ökat nätverkande med andra som arbetar med bild.

Läs bloggen från kulturskolan Askim/ Frölunda/Högsbo: <http://studiokulmus.blogspot.com/>

**Text: Håkan Sandh
Bild: Karin Wästlund och
Adrienne Riseley**

Fiffigt, fint & funktionellt!

Nyheter i PrintMusic 2011:

- VST-kompatibelt - integrera instrumentljud
- Nytt teckensnitt ger handskrivet utseende
- Förbättrad sångtextinmatning
- För läraren: Arbetsblad & Bildkort för undervisning, klassrumsrepertoar
- Plus mycket, mycket mer...

Sweden MIDI Music

webbutik: www.swedenmidimusic.se

tel: 08-80 68 88

ALBIN HAGSTRÖMS MINNESFOND
i Kungl. Musikaliska Akademien
delar ut

Hagströmsstipendiet 2012

till
**GITARRISTER &
DRAGSPELARE**

inom
populärmusikens område
födda 1976 eller senare
OBS! kan ej sökas av grupper

Hämta ansökningsblanketten på hemsidan.
Den kan även beställas på telefon **08-407 18 05**
eller via mail till: **kerstin@musakad.se**

Senast
19 dec
2011

Se www.musakad.se/hagstrom
för fullständig information

LÄNGE LEVE FLUGFISKET!

Unika berättelser om några av landets kända fiskeprofiler med många fantastiska bilder!
Text och bild Leif Milling. För att beställa boken ring 0660-29 99 51
eller maila yvonne.dylicki@agrenshuset.se
(Du kan även betala in direkt på bg 5358-8240,
glöm ej att ange Flugfiske och ditt namn och adress.)

Tack alla ni som öppnat era
flugaskar för mig.
Ett liv utan er är som en
ström utan fisk.
Leif Milling

Inbunden • Hårda pärmar
• 208 sidor •
Storlek: 297x210

295:-
inkl. moms, frakt och exp.avg.

GOD JUL • GOD JUL • GOD JUL

GOD JUL • GOD JUL

Enkät: Bild – småtting som vill bli större

Ett tiotal år efter starten är bild ännu ett litet ämne i kulturskolan. Men det vill bli större.

Det visar en rundringning till fem kulturskolechefer runt landet.

Bland frågorna vi ställde: Varför ska man undervisa i bild? Hur stor är efterfrågan och hur marknadsför ni? Vad minskar om bild ökar? Vilka samarbeten kring bildämnet finns inom kulturskolan?

Tord Bengtsson, kulturskolechef, Mora:

Kulturskolan i Mora heter Miranda. Bildämnet har något tiotal elever. Sedan slutet av 90-talet finns Mirandas verkstäder, en satsning som ger alla barn dans i ettan, klassorkester i tvåan, drama i trean, bild i fyran, och film/media i sexan.

Sedan försöker man få in barnen i frivillig kultur efter skoltid. Även bild. Tord Bengtsson har en tanke om att bild ingår som en naturlig del i ett systematiskt tänkande om utveckling av motorik och hjärna.

Efterfrågan på bildundervisning är inte så stor, men han tror att det kommer.

– Vi marknadsför inte så jätteskickligt. Vi annonserar lite grann, men det bästa är nog när bildläraren besöker skolan och berättar att det finns frivillig bild efter skoltid.

– Det handlar bland annat om att bli bättre på att söka upp barn och ungdomar på deras egna arenor.

I år öppnades Rosa huset i Mora, ett ungdomshus där kulturskolan är inrymd. Det finns bra utrymmen och bland annat en slöjdsal, så det finns potential för ungdomars eget skapande, menar Tord Bengtsson.

Bild samarbetar en del med drama och media. Ibland gör man stora projekt på tvären, som när man jobbade med Zorn och tog in även musik och dans.

Vad längtar ni efter för framtiden?

– Resurser, skulle troligen bildläraren säga. Men vi får nog inte mer, det gäller att göra bra saker med den tid och de resurser vi har.

– Att få fler elever tror jag inte är något större problem, om vi "annonserar" på rätt sätt så kommer det fler, förr eller senare, säger Tord Bengtsson.

Magnus Rydlöv, rektor för kulturskolan i Skurup:

Skurup har ett tiotal bildelever. Den nya bildläraren är mycket inriktad på textil och därför skapar man både i bild och textil.

– Det fantiserar om kläder gjorda av papper, böcker, fjädrar. Bild kan vara ett härligt, gränsöverskridande ämne, säger Magnus Rydlöv.

– Bild är jättekul för kreativa ungdomar som vill uttrycka sig.

Bildläraren går ut i skolan, gör workshops med yngre elever och marknadsför samtidigt den frivilliga bilden. Kulturskolan är också inblandad i en hel del Skapande skola-projekt. Det ger också marknadsföring.

Konkurrensen mellan ämnena är uppenbar, menar Magnus Rydlöv. Det är till stor del samma grupp elever som är mest intresserade av både musik och annat.

– Det kan finnas konkurrens mellan både dans, bild och musik. De piggaste och mest utåtriktade eleverna hinner inte med allt, deras schema blir fullt.

– Men jag ser det inte så, jag vill erbjuda barnen i Skurup bästa tänkbara smörgåsbord och sen får de välja vad de vill göra.

– Inget ämne är utrotningshotat. När vi har alltför få deltagare så går vi ut i skolan och marknadsför. Vi har cirkus

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

YAMAHA

The best you can get

också som ämne, det är inget som barnen känner till, det säljer sig inte självt, som dansen eller gitarren.

Samarbete mellan ämnena i kulturskolan sker inte så mycket som Magnus Rydlöv skulle önska, mest handlar det om gemensamma manifestationer, som att några elever sjunger på andra elevers vernissage.

Vad längtar ni efter för framtiden?

– En ateljé! Vi tittar avundsjukt på grannkommunen Tomelilla som har en jättefin lokal där de kan slabba ner golvet med lera och färg, intill en utställningslokal.

– Vi håller till i en bildsal som måste städas av noga varje gång. Vi skulle kunna locka fler om det gick att ta ut svängarna. Om man har bra lokaler och bra lärare så växer intresset och då kommer eleverna.

Sten Bunne, rektor kulturskolan i Hudiksvall:

– Bild är ett mindre ämne hos oss men har ett stort värde. I en kulturskola värd namnet ska alla uttrycksformer vara med.

– Drömmen är att utvidga så att vi har både berättarkonst, hantverk, poesi, medieverkstad, litteratur och film som ämnen. Men vi får inte budget för det, säger Sten Bunne.

Efterfrågan på bild är inte jättestor, det finns ingen kö. Man är inte med vid instrumentdemonstrationer, men dock vid avslutningen i maj – Grand Finale.

Bild marknadsförs indirekt genom att bildläraren ingår i "kulturlaget" tillsammans med lärare i dans, drama och musik. De turnerar i åttaveckorsperioder och gör temaprojekt i årskurs två tillsammans med ordinarie lärare i grundskolan och skapar estetiska läroprocesser inom skolämnen.

Sten Bunne ser inte att bilden skulle konkurrera ut annat, däremot tror han att bild kommer att öka i form av skapande verkstad. Redan nu bjuds alla åldrar in till öppen verkstad på lördagar, som leds av bildläraren. Då kan det hända att mormor och barnbarn provar konst, pyssel och hantverk tillsammans.

– Vi vill satsa på kreativitet som sådan, dels för att gynna konstnärskap och kreativa uttryck i allmänhet, dels för att kreativitet bidrar till att svensk industri får fler ingenjörer. Det finns en koppling mellan kultur och teknik som vi kommer att satsa på framöver.

Bildläraren är textilkunnig och elever brukar hjälpa till med kostymer till dansföreställningar, alltså ytterligare ett samarbete inom kulturskolan.

Vad längtar ni efter för framtiden?

– Att se bild som ett uttrycksmedel i skapande verkstad där både traditionell konst, hantverk, medieverkstad, animerad film och digitalt bildskapande kan

ingå. Bilden kommer in på så många ställen i samhället idag, säger Sten Bunne.

Suzi Koken-Knutsson, rektor kulturskolan Nybro:

Bild är ett estetiskt grundämne och dessutom ett bra komplement till andra ämnen i kulturskolan, resonerar Suzi Koken-Knutsson. Alla vill inte stå i rampljuset på scenen, för en del barn passar det bättre att få arbeta konstnärligt med kulisser och annat bakom scenen.

Hon ser bild som ett av de tre ben som kulturskolan ska stå på. Tre och ett halvt ben, egentligen, drama kom igång så sent som i höstas.

Efterfrågan på bild är god i Nybro.

– Just nu har vi fyra grupper och skulle kunna starta en femte.

Man har tre grupper i keramik och en i teckning och måleri. Och en liten kö av elever som skulle vilja komma in och måla.

Man marknadsför bilden på flera sätt. Dels kommer en ny utbudsfolder varje år, dels har man gjort ett särskilt reklamblad till grundskolorna för att puffa för de "nya" ämnena bild och teater.

Vid instrumentdemonstrationen är bilden med, i våras målade bildeleverna på ett jättestort papper och barnen fick prova på att jobba med lera medan andra fick bekanta sig med musikinstrument.

– Jag tror att det ger bra resultat, både för de elever som finns i målgruppen och för yngre syskon som kan börja när de är stora nog.

Vad gäller samarbeten så sätter man bland annat upp en musikal varje år, och då ingår både sång, instrumentalmusik och dans. Bilden är inte inblandad, de nuvarande eleverna är lite för unga för att självständigt arbeta med dekor.

Vad längtar ni efter för framtiden?

– Jag tycker att det vore kul att ha ännu fler saker att välja på, att kunna ha bildworkshop för yngre så att de får prova på olika tekniker, som papper maché och att måla vid staffli.

– Och vi vill nå ännu fler. Många elever

tycker att bild är det roligaste under skoldagen. De skulle kunna ge oss underlag för en halvtidstjänst i bild.

Johnny Larsson, musikledare, Sala

– All skapande verksamhet hör hemma i kulturskolan, och kan kombineras. Måleri och musik hör ihop, till exempel. Min tanke är att man kan samverka mellan alla olika kulturyttringar.

Ett exempel från Sala är när kulturskolan bjuder på levande musik i samband med en konstutställning, eller när elever får måla till musik, berättar Johnny Larsson.

Sala har ett 30-tal frivilliga bildelever utöver annan bildundervisning, bland annat riktad till förskolan.

– Vi har bara haft bild i ett par år, men vi satsar på det. Efterfrågan har inte blivit jättestor ännu, men det börjar hända en del. Föräldrar ringer och frågar om bild efter skolan. Vi har en konstnär anställd som är ute och jobbar i skolorna och har börjat med frivilliga grupper i måleri och skapande verksamhet.

Bild marknadsförs via hemsidan och en del annonsering. Man har haft öppet hus och deltagit i instrumentdemonstrationer. Men bästa reklamen är konstnärsbesöken i skolan, menar Johnny Larsson.

När kulturskolan är ute och jobbar i skolan ska ordinarie lärare vara med, som kompetensutveckling.

Johnny Larsson ser ingen risk för dagen att bild konkurrerar ut något annat ämne i kulturskolan.

Samarbeten sker inom kulturskolan, bland annat satte man upp en musikal i år som en musiklärare har skrivit, en annan arrangerat. Där var instrument och sång med förstås, och bildelever jobbade med dekor.

– Det är en bred grej när man gör en musikal.

Vad längtar ni efter för framtiden?

– Att kunna nå ut mer och få igång fler elever.

Roland Cox

Vikarierande kulturskollärare (Sångpedagog)

Läs mer om tjänsten på www.kramfors.se

www.kramfors.se

ÅDALEN & HÖGA KUSTEN

Norrköping tar sig an filmkonsten

– Det här är ungdomarnas verktyg

Simon Mortensen gillar att dra sig undan i klipprummet, det känns mer proffsigt än att sitta hemma. Han har egen nyckel och kan gå hit när han vill.

Numera får 2 000 elever i Norrköping varje år prova att göra film, och Kulturskolan har lagt in filmverkstad som ämne i katalogen.

I det nyöppnade Cnema finns mediepedagoger, filmstudio, biosalonger och klipprum, mitt i ett kluster av medieföretag och högre medieutbildningar.

– Film ingår i ungdomars verktyg för att uttrycka sig, konstaterar kulturskolechefen. Ny tid. Brasset krymper.

– Vi måste vara i samtiden, säger en nöjd Hans Erikson när vi ses i det nyligen invigda kommunala mediepedagogiska huset.

Han lekte själv film på 80-talet när han jobbade i förskolan. Att göra blodiga skräckrullar blev ett sätt att hjälpa barnen till distans och motståndskraft mot videovåldet, minns han.

Nu är han chef för Kulturskolan och den rörliga bilden är i var mans ficka, på allas datorskärm, överallt.

– Det finns inget effektivare sätt att nå ut än med film, hävdar Måns Ahlin, mediepedagog.

Hans Erikson påminner om den arabiska våren som fick näring av mobilklipp som spreds blixtnabbt via internet. Och då blir film en demokratifråga också, menar han.

ONSDAG

Det är onsdagseftermiddag. Nu kommer Filip Lindau till det topprenoverade

Cnema-huset i Norrköpings tegeltunga industrikvarter kring Motala ström.

Han är en av tioalet kulturskoleelever som ingår i Unga filmverkstaden. När han var nio år lånade han pappas videokamera och gjorde egna StarWars-filmer tillsammans med kompisarna. De senaste tre åren har han gått i animations- och filmverksamheten hos Kulturskolan, som nu har fått flytta in i Cnema.

Han går sitt första år på Film- och musikgymnasiet tvärs över gatan från

Nytt och aktuellt från Gehrman's Musikförlag

Bonus – låtarna man vill spela!

Bonusböckerna innehåller välkända arrangemang av låtar i olika stilar för den som spelat ett par år.

Pianobonus 1 GE 11402 169:-

Gitarribonus 1 GE 11403 169:-

Ca-priser inkl moms

Lär dig afrokubanskt slagverk

Av Thomas Opava

Allt om instrumenten och rytmerna. En komplett receptsamling för att få till det där speciella svänget!

GE 11841 269:-

Kultureleven Filip Lindau tecknar storyboard, "seriestrippar" som beskriver varje planerad tagning, tillsammans med filmkollegan Simon Mortensen.

Cnema och ägnar även fritid åt filmen. Kanske blir det ett filmyrke i framtiden, regissör eller något mer tekniskt.

På bordet brer han ut manus och sitt storyboard, alltså filmmanuset uttytt i seriestrippar där varje ruta beskriver en tagning.

– Det ska bli ett avsnitt till ett slags sketchprogram, på måfå-berättelser som jag jobbar med, berättar han.

Han har fått hjälp av läraren Måns Ahlin med råd om hur berättandet kan förbättras. Allt blir inte film, Filip säger att han har skrivit flera långa filmmanus, att han gillar "utvecklade" historier som han hoppas få chansen att filma, någon gång, kanske om några år.

– Jag har hunnit göra kanske fyra filmer, men jag har skrivit väldigt många manus och jag har tänkt väldigt mycket film, säger Filip.

PROFFSIGARE

Nu kommer hans klasskompis Simon Mortensen som också är med i Kulturskolans unga filmverkstad och som fått förtroendet att ha egen nyckel.

– Det känns proffsigare att sitta här och jobba än hemma. Vi kan gå hit andra tider. Det är en bekväm och bra arbetsmiljö här. Macar, större skärmar.

Han har känslan av att mycket är möjligt. Om han vill fördjupa sig i 3D-produktion så kan Måns Ahlin förmedla kontakt med en expertlärare.

Simon och Filip visar mig runt i Cnema som invigdes för bara en dryg månad sedan:

En biofoajé med affischer för knatte- och skolbio, och de lite smalare filmer

Nej, mediepedagogen Måns Ahlin slår inte sina elever, han bara instruerar Sebastian Tuisku om hur man får en actionscen att bli realistisk.

som visas för allmänheten här i tre biosalonger. Ett klassrum med vanliga datorer där manusprogram finns installerade. Ett par klipprum med stora skärmar, tangentbord och även klaviatur för musikarbete.

I ett stort rum där stillbildskameror riggats upp för enbildstagning sitter två killar och jobbar med en animation. Ritar, klickar, ritar, klickar.

REGI

Nu börjar onsdagsövningen. Idag gästas Unga filmverkstaden av dramaläraren Pia Molin. De ställer stolar i en ring inne i en filmstudio. Rummet har svarta golv och väggar, är ljuddämpad och har strålkastare hängande i taket.

Det utbryter en diskussion om regins

möjligheter och problem. Gruppen är fokuserad och går in i ämnet med intresse, adekvata frågor och inpass.

Sedan får alla resa sig och drälla ut stolarna som en rörig labyrint på golvet, och så ska "regissörer" turas om att med ord försöka leda kamrater som blundar, förbi hindren. Kneptigt att vara regissör, och lätt att snubbla som skådespelare om man får oklara instruktioner, är budskapet.

Sedan dramaövningar. Bockarna Bruse med och utan regi. Vad är skillnaden?

TEMA

– Vi har ett tema varje gång vi träffas. Storyboard, regi, ljud eller något annat, berättar Måns Ahlin när vi tar en fika i rummet utanför.

Han har just haft en annan grupp här, högstadieelever som har film som tillval. Han har visat några tjejer hur kameran fungerar och coachat deras manusutkast. "Dialog är som att kasta en boll fram och tillbaka. Om en replik blir för lång så stannar spelet, tänk på det."

Han är intensiv, snabb, ger enkla instruktioner och mycket beröm. Han vill ha ett tillåtande och lustfyllt skapande här.

– Hellre roligt och sämre än bra och styrt från mig. Sen blir jag förvånad ibland när jag ser något de gjort. Wow – det där var ju bra!

Det han hoppas att eleverna får med sig är en lust till film som hobby, yrke eller fritidsintresse.

– De blir bättre på att analysera och sortera i det enorma utbudet.

Och att fatta dramaturgi kan man ha nytta av i många sammanhang.

– Även när man planerar ett 40-årska-las. Allt har en dramatisk kurva, skämtar Måns.

Han har halva tjänsten i grundskolan, 15 procent i kulturskolans fritidsfilm-grupper och resten Skapande skola-projekt och annat.

Alla skolor erbjuds att prova på film

under två halvdagar. Filmpedagogerna hinner träffa ett par tusen barn och ungdomar per läsår.

ÅLDERSGRÄNS

Unga filmverkstan med tiotalet kulturskoleelever är en liten verksamhet, ännu tio år efter att man började med ämnet. Men nu finns de nya lokalerna och ett trettiotal står i kö för att få komma med. Men än så länge måste man ransonera via åldersgränserna 13-19 år.

Kulturskolechef Hans Erikson vill att det här ska växa ordentligt under kommande år. Det ska spilla över inom Kulturskolan också, man har provat skådespeleri för film. Hittills har det varit svårare att få med musiken.

Det behövs lärare i film.

– Vi är sex kulturpedagoger och behöver sex till. Det var i stort sett klart före sommaren, men så kom Greklandskrisen. Det är sorgligt hur känslig den kommunala ekonomin är för oro i världsekonomin.

Kulturskolan ändrar karaktär lite i taget. Bruksstadens vandrande blåsorkster lades i malpåse för ett par år sedan och ett par blåslärvakanser har inte återbesatts. Inte av sparsamhet, man har helt enkelt för få elever.

FILMKLUSTER

Cnema-huset ligger som sagt granne med ett gymnasium med filminriktning. På andra sidan strömmen ligger universitetet, som bland annat har medieinriktning. I samma hus som Cnema finns Filminstitutets regionala Film i östkontor, och produktionsbolag och andra företag med namn som Amazing Media och Sitcom Collective.

Tvärs över gården hittar man ett regionalt finansierat institut för utveckling av visualisering. I foajén står en stadsplaneringsmodell, ett Norrköping helt i lego. Genom att peka på en datorskärm kan man se projektioner i modellen som simulerar trafikflöden och vattenstånd i Strömmen.

Högre upp i samma hus finns en kulpolbio, som Cosmonova i Stockholm, där man kan se film i gigantformat.

Måns Ahlin handleder universitetsstudenter ibland, han kan knacka på hos företagen och lära sig mer, och de kan be om hjälp hos Cnema.

– Vi är en jämställd aktör här, säger han.

Det här ger underlag för seminarier och gästföreläsningar, och evenemang som skolfilmsfestivalen Klappan.

Det finns också en eftergymnasial filmtutbildning, Eastwood, som en länk till högre filmtutbildning.

I andanom kan man föreställa sig en obruten kedja från förskolelek med filmkamera via fritt valt i grundskolan, och kulturskolans Unga filmverkstad till mediegymsnasier, högskolor och rakt upp i medieindustrin.

Ett "Norrkywood" kanske?

Text: Roland Cox
Foto: Henrik Witt

– Vi är en jämställd aktör, säger mediepedagogen Måns Ahlin om kombinationen mellan kulturskolan och medieföretagen i C-kvarteret i Norrköping.

Är ni redo för SmoKs Rikskonferens 2012?

KULTURSKOLA 2030

– inspiration som skapar vision

Vi har glädjen att här presentera ett spännande, intressant och givande program för nästa rikskonferens i Borlänge 21 – 23 mars! Boka in datumet redan nu och passa på att bjuda in era förvaltningschefer och intresserade politiker! På SmoKs hemsida kommer det från början av december att finns möjlighet att anmäla sig.

Temat för årets konferens är Kulturskola 2030. Det är också rubriken för ett stort utvecklingsarbete inom SmoK. Syftet är att formulera och visa vilken roll kulturskolan – landets största barn- och ungdomskultursatsning – skall kunna spela 2030. Under onsdagen skall vi, under ledning av Pernilla Luttröpp från projektets samarbetspart SKL – Sveriges Kommuner och landsting – lyfta de framtidsfrågor som du som deltagare anser är de viktigaste inför framtiden. För att spana in i framtiden får vi hjälp av Eric Hengren från Kairos Future som kommer att berätta om vad vi idag kan se för trender kring ungdomars attityder och val. Vad kommer de år 2030 att tycka kring kulturskolan? Vad kan vi förutse redan nu? Inom kulturskola 2030 kommer politikerna inom SKLs kultur- och fritidsberedning utgöra en referensgrupp. En del av gruppen kommer att delta på rikskonferensen och de kommer även att få ge sin syn på Kulturskola 2030.

Förra årets succé med olika miniseminarier gör att vi även i år erbjuder möjlighet att välja efter eget önskemål och behov. Alla delar är inte klara. Några smakprov; Borlängefestivalen "Peace and Love", Lajvverkstaden från Västerås, Lava från Stockholms Kulturhus, SmoKs KRUt-projekt presenteras av Ulrika Jörgensdotter, Skolverket och Ulla Wiklund om lärarlegitimationer, SmoK diskuterar Skolform eller fritidsverksamhet och Certifiering – kvalitetssäkring.

Torsdageftermiddagen går sedan under temat Elevers inflytande, ungt ledarskap och Elever som medskapare. Vi får möta Leo Razzak som håller ett föredrag om mångfald, integration och identitet. Vi får också möta ungdomar från Mölnådal som tillsammans med sin lärare Andreas Westberg kommer att berätta om "Elevers inflytande som medskapare" och där nya arbetssätt kommer att beskrivas.

Som avslutning på denna konferens och som ett svar på hur vi ska kunna möta kommande förändringar i våra verksamheter kommer vi att få möta Ulla-Karin Eldh Bobeck, som kommer att tala om sin syn på individ- grupp- och organisationsutveckling. Hon har en beteendevetenskaplig bakgrund med inriktning på psykologi och pedagogik och är coachingutbildad i England, Australien och Sverige.

Vi har som vanligt bjudit in våra utställare som ni kan besöka i pauserna. Kvällarna kommer förstås att förgyllas av god mat, musik och dans samt ett gott värdskap från Borlänge och deras fina Musikskola. Vi kommer förstås också att glädjas åt att få presentera en ny ambasadör! Vem kan det bli?

Vad säger ni? Det är väl inget att tveka på? Lika bra att anmäla sig med en gång så vi säkert träffas! Varmt välkomna! Som ni förstår kommer dagarna att bli spännande och innehållsrika och ni kommer vara fulla av inspiration och motivation när ni åker därifrån!

Andrine Bendixen Mangs
För SmoKs konferensgrupp

Uppföljning stuideförbunden från KulturSmockan nr 5

Folkbildningsrådets biträdande generalsekreterare Anna-Carin Bylund angående det inlägg om studieförbunden i förra numret av KulturSmockan.

Känner du igen beskrivningen från riksdagens revision att kommunerna ibland vill använda pengarna på ett annat sätt än staten avsett?

- Ja, det gör vi. Ibland kanske inte kommunerna förstår regelverket och vad studieförbunden kan göra när det exempelvis är verksamhet som ligger nära den kulturskolan arbetar med. Sedan är det ju en helt annan sak att kommunerna själva fattar beslut om hur de kommunala bidragen till studieförbunden ska fördelas.

- Vi har nu inlett ett arbete, på uppdrag av studieförbunden, att föra en närmare dialog med SKL – Sveriges Kommuner och Landsting – för att diskutera hur nuvarande modell för stöd till folkbildningen, med stats- kommun- och landstings-/regionbidrag, kan bibehållas och utvecklas.

Oavsett hur bidragen är uppbyggda till studieförbunden är det väl viktigt att

kommunerna och staten talar samma språk?

- Statsbidraget utgör merparten av stödet till studieförbunden. Därför är det självklart bra om kommun- och landstings-/regionbidrag utgår från de övergripande syften som finns med statsbidraget och kan förstärka de insatser som studieförbunden gör inom olika områden. Om en kommun vill att deras bidrag ska användas till något annat t ex barnverksamhet blir ju de olika bidragen svårare att kombinera och man kan inte genomföra lika mycket verksamhet.

Ni har svårt att utvärdera er verksamhets kvalitet. Detsamma gäller kulturskolorna. Nu inleder vi ett samarbete med SKL kring en bättre kvalitetsuppföljning. Jag var kritisk till en skrivning från er i förra artikeln där det lät som det var omöjligt att följa upp kvalitet på annat sätt än att fråga deltagarna. Var det rätt uppfattat?

- Nej, vi har arbetat med systematiskt kvalitetsarbete på statens uppdrag, sedan 2007. Nästa år blir det första där vi nationellt kan se effekter av genomförda insatser. Det är ju också viktigt att komma ihåg att utan kvalitet i verk-

samheten får vi helt enkelt inga deltagare.

Slutligen, hur ser du på folkbildningens samverkan med den kommunalt finansierade kulturskolan? Bör vi samverka mer eller är det viktigare att vi hittar våra specifika roller i den verksamhet vi erbjuder. Eller rent av konkurrera med varandra för att den bästa verksamheten för barn och ungdom skall överleva?

- Om man är klar över sina olika roller och vilka verksamheter man erbjuder så finns goda förutsättningar för att samverka. Det kan bli att handla om att musikskoleelever går vidare som medverkande i studieförbundens kulturarrangemang.

Text Håkan Sandh

Hallå där

Programmet Creative Partnerships läggs ner i England efter åtta år

Vad kan Sverige lära av deras program?

KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIENS UNGDOMSSTIPENDIER 2012

Musikaliska Akademien utlyser ett antal mindre stipendier avsedda som ekonomiskt stöd till unga instrumentalister och sångare i åldern 13-19 år, d v s födda under 1993 -1999, som har förutsättningar för ett musikyrke och som kanske kommer att välja ett sådant senare.

**FÖRETRÄDE GES DEM SOM EJ KAN ERHÅLLA
KVALIFICERAD UNDERVISNING PÅ SITT
INSTRUMENT/SÅNG PÅ HEMORTEN UTAN
MÅSTE RESA TILL LÄRARE PÅ ANNAN ORT.**

Den som redan antagits till högre musikutbildning, vid musikhögskola i Sverige eller motsvarande utomlands, kan ej komma ifråga till dessa stipendier.

Provspelningar anordnas under våren år 2012 i Stockholm, Göteborg, Malmö, Arvika, Örebro och Sundsvall.

Kallelse från Akademien utsändes till samtliga sökande.

De sökande som har mer än 25 mil till närmaste provort kan, efter ansökan, tilldelas ett resebidrag om högst 300 kronor.

Ansökningsblankett rekvireras från Akademiens hemsida www.musakad.se eller på telefon 08 - 407 18 10, (08 - 407 18 00 vx).

Mai von Rosens pianostipendier och Ingrid och Per Welins stråkstipendier söks på samma blankett.

Ansökan skall vara Akademien tillhanda
senast den 15 februari 2012.

Kreativiteten har flödat och elever som deltagit har fått bättre resultat i skolan. Men nu har den brittiska regeringen strypt bidragen och Creative Partnerships läggs ner i England, efter nio framgångsrika år. Istället satsar programmet på utlandet. Kultursmockan var med vid en av de sista aktiviteterna på hemmaplan.

Welcome! De skoluniformsklädda eleverna hälsar artigt, prickar av mig på en lista och ger mig en namnbricka. Det är öppet hus på Rye College i Sussex i södra England. Skolan är en av de 2 500 skolor runt om i England som deltagit i Creative Partnerships. Den här kvällen har man bjudit in några av stadens företagare i hopp om få sponsring för att kunna fortsätta samarbeta med professionella konstnärer, musiker, dansare och andra som arbetar kreativt.

Creative partnerships startades 2002 efter att labourregeringen hade beställt en utredning om hur skolan skulle kunna arbeta med kreativitet. Utredarna drog slutsatsen att konst och kultur borde införas i skolan på ett helt annat vis än tidigare, för att öka kreativiteten bland såväl lärare som elever. Visserligen fanns det undervisning i musik och bild, särskilt i de lägre årskurserna, men dessa ämnen betraktades som övningsämnen. Eller som Creative Partnerships vd Paul Collard uttrycker det:

– Det handlade om teknik och historia, inte om kreativitet.

I England finns inte heller någon kulturskoleverksamhet.

Creative Partnerships drogs i gång som ett pilotprojekt, och regeringen satsade 20 miljoner pund (cirka 200 miljoner kronor) per år på verksamheten. I ledningen för projektet fanns ett tiotal människor som hade arbetat inom kulturfären i olika sammanhang.

– Vi började med att diskutera själv begreppet kreativitet och kom fram till att det är att använda sin fantasi, men också att våga ta risker, att vara envis, ha självförtroende och inte vara rädd för att misslyckas, att kunna kommunicera och samarbeta, berättar Paul Collard.

De drog också slutsatsen att kreativitet handlar om beteende, vilket man lär sig genom att imitera. Ett första steg måste alltså bli att finna vuxna förebilder.

– Vi bestämde att skolorna skulle ansöka om att få delta. Och de skulle göra det utifrån ett specifikt problem, inte bara för att de tyckte det lät kul med mer kultur, säger Paul Collard. Sedan kunde det vara vilket problem som helst, som hög frånvaro, låg läskunnighet, mobbning – bara de ville ha en förändring. Det var viktigt för oss att de var motiverade.

Tanken var, att man skulle hjälpa skolorna genom att ta dit kulturarbetare som kunde locka fram kreativiteten hos såväl elever som lärare. Istället för att vända sig direkt till kulturvärlden valde Creative Partnerships att anställa ett

antal "kreativa agenter", det vill säga människor som kom från kulturvärlden men också hade kunskap om utbildning. Dessa i sin tur, sökte rätt på konstnärer, artister, forskare och andra som arbetade kreativt och som de trodde hade förmågan att inspirera skolorna i rätt riktning.

Så småningom blev allt fler skolor intresserade av att delta i programmet, inte sällan på grund av att deras kommunledningar mer eller mindre uppmanat dem att gå med.

– I själva verket var det svårast att få komma in och jobba i skolor som hade bra resultat, med vita elever som uppförde sig väl, gjorde sina läxor och så vidare. De skolorna förstod inte vitsen med att jobba kreativt, medan lärarna i skolor med problem var väldigt positiva. De kämpade så hårt varje dag och var sugna på att hitta nya sätt att jobba. Och så gillade de att vi stod utanför det formella skolsystemet och kunde vara neutrala. Vi dömde ingen.

POSITIVA RESULTAT

Efter två år ökades regeringsanslaget till Creative Partnerships till 40 miljoner pund per år, eftersom man redan börjat se positiva resultat av satsningen, och i och med detta kunde projektet utvidgas.

Men den nu sittande konservativa brittiska regeringen har dragit tillbaka alla bidrag till Creative Partnerships. I höst lades verksamheten därför ner i England. Men ledningen tror på sin idé och satsar nu på att sprida sin kunskap och erfarenhet till andra länder, bland annat Litauen, Holland och Tyskland. Också Korea och Kina har visat intresse.

– Vi hoppas kunna överleva utomlands, tills de tar sitt förnuft till fånga igen, säger Paul Collard som hör till dem som anser att upplöppningen i London i somras kom sig av den frustration som människor känner över nedskärningar som denna.

Många av de skolor där verksamheten gett lyckade resultat satsar också på att söka annan finansiering för att kunna fortsätta på den inslagna vägen. Som Rye College.

I skolans aula, en beigedyster lokal som denna kväll piggats upp med stora masker av papier-maché, och färggranna tygapplikationer, finns ett antal bord där man kan få prova olika skapande aktiviteter. Men först blir vi bjudna på chips och vin (!) och får slå oss ner för att se en liten show; ett trummande och dansande karnevalståg – skolans ungdomar har varit drivande i att återuppliva Ryes tradition med sommarkarneval – och en dansshow. Under de tre år som Rye College varit med i programmet är det åttondeklassarna som fått extra undervisning i olika kulturämnen men också involverat kultur i de andra skolämnena. De har också arbetat med särskilda teman, som rättvisemärkt och haft utbyten med skolor i Frankrike och Ghana.

– Från början var en del lärare skeptiska, berättar Jo Townshend, huvudlärare i bild. Men nu är det de som är mest entusiastiska och nu ingen vill återgå till

det gamla!

Från att ha varit en skola med svaga resultat ligger man nu bäst till i hela Sussex och ungdomar står numera på kö hit, berättar hon.

– Dessutom ser eleverna på oss lärare på ett annat sätt nu. De har upptäckt att vi kan mer än våra vanliga ämnen, säger hon med ett stort leende.

Paul Collard, som flera gånger varit i Sverige och studerat både det svenska skolsystemet och kulturskolor, menar att också vi kan lära oss en del av Creative Partnerships, även om han anser att det svenska samhället i stort har en mycket bättre syn på barn och ungdomar än det brittiska.

– Ni måste samarbeta i ännu större utsträckning. Det gäller att få med alla barn, inte bara dem som söker sig till kulturundervisningen. Och så måste ni satsa på att få fart på barnens kreativitet!

Text och foto: Ingela Hofsten

Fakta Creative Partnerships

Mer än 2 500 skolor, över en miljon barn och ungdomar och drygt 90 000 lärare i England har varit involverade i programmet mellan 2002 och 2011.

LILLA AKADEMIENS MUSIKGYMNASIUM

Spetsutbildning med riksintag

stråk, blås, piano, orgel, harpa,
gitarr, accordion, slagverk och sång

sista ansökningsdag
15 feb. 2012

www.lillaakademien.se

Kvalitet ur ett europaperspektiv

I slutet av oktober hölls en internationell konferens om kvalitet inom musik- och kulturskolorna i Europa. Jag och Bengt Staf från Stockholms kulturskola var två av de totalt 27 deltagarna från 11 länder. Vård för konferensen var Zeist kommun utanför Utrecht i samarbete med Europeiska Musikskoleunionen (EMU).

Dag 1 ägnades mest åt Quality management där två system presenterades.

I Nederländerna finns Kunstkeur som är en oberoende institution och som arbetar med kvalitetscertifiering av kommunala musik/kulturskolor, privata skolor och enskilda lärare som öppnat eget. Då endast 18 % av eleverna i Nederländerna får sin undervisning genom de kommunala musik/kulturskolorna är utbudet av övriga aktörer stort. Likt Sverige finns inga nationella ramar och inte heller några bindande läroplaner. Branschen får själva ta ansvar för kvalitetsarbetet och Kunstkeurs certifieringar har en omloppstid på ca 4 år. Allt redovisas öppet och är ett viktigt incitament när föräldrarna väljer utförare. De som vill göra ett bra val, ha professionella lärare och i stort välja de bästa förutsättningarna för sina barn tittar förstås på hur den tilltänka utföraren klarat en kontroll.

Otto Berg från Kunstkeur höll en intressant föreläsning och programmet erbjöd möjligheter att diskutera vidare i mindre grupper. Otto tillhandahöll en PowerPoint över sin föreläsning och även ett dokument angående självutvärdering. De finns utlagda på SMoK:s hemsida www.smok.se klicka på "Grupper" och logga in på "SMoK". Besök gärna www.kunstkeur.com för vidare information.

Den associationen jag gjorde var att det fanns tydliga likheter med Q-steps Kvalitetssäkringssystem Qualis, som några svenska musik/kulturskolor arbetar med.

Den andra föreläsningen vi fick oss till del var det tyska systemet QsM (Qualitätssystem Musikschule) som är kopplat till ett mer allmängiltigt kvalitetssystem som heter EFQM. Kändes som att här fanns likheter med SIQ-systemet som används i Sverige.

QsM var ett mycket detaljerat kvalitetssystem kopplat till ISO 9001 och som de tyska musik/kulturskolorna erbjöds att arbeta med. Några tyska deltagare jag pratade med ansåg att systemet var mycket (läs alltför) detaljerat och kräver mycket tid och engagemang för att arbeta med.

Fokus Dag 2 var lärarna och olika system för evaluering av kvaliteten hos lärarna. Alltefter dagen led blev det mer och mer tydligt att våra synsätt i Europa skiljer rätt rejält. Dels skiljer det på myndigheternas krav på vad arbetsgivaren ska genomföra i kvalitetsuppföljning, dels mycket olika förfaranden vi nyanställning.

Diskussioner om värdegrund och lektionsbesök som leder fram till samtal om kvalitet mellan lärare och ledare kändes naturligt för många av oss medan det fanns andra system som fördes mer hemligt och där inte lärarna konfronterades med vad den allsmäktige ledaren kommit fram under dina observationer tex.

Under dagen fick vi möjlighet att göra lektionsbesök bland Zeists musikskolas lärare med efterföljande pratstund med lärarna för att utbyta synpunkter. Sammanfattningsvis kan sägas att kontakten mellan lärare och elev var otvungen och god men att lektionerna, som mest var enskilda, var traditionella och föga upphetsande. Uppspel av läxan och sen vända blad i läroboken för genomgång av ny uppgift. Mest 20-minuterslektioner men man kunde som kund köpa längre lektionspass. Avgifterna är ungefär dubbelt så höga som de svenska.

EMU har för avsikt att fortsätta den inslagna vägen med att anordna en konferens varje höst runt något angeläget musik/kulturskoleämne. Ett lovligt initiativ och en lagom stor grupp för diskussioner och erfarenhetsutbyte.

Text: Dag Krafft

Räkna ensembletid – varför då?

Stockholms läns kulturskolor har gjort en enkät som har som mål att ta fram underlag för jämförelser mellan olika kulturskolor. Det är väldigt bra, men när jag tittade på den dök en nästan 20 år gammal frustration från min tid som kulturskolechef upp i huvudet. I enkäten står det att årsverken inom musik skall uppges med tillägget "varav ensemble/orkester". Det kan synas som en petitesse i sammanhanget hur vi ställer frågor, men jag är rädd att gamla begrepp, i detta fall det som förr kallades lärares "ensemble-timmar", omedvetet läser vårt tänkande. I min värld innebar det förr att när någon lärare fick extra timmar för ensemble, så fick någon annan lärare inte det. Alla skulle alltså inte ha ensemble? Underförstått finns en uppfattning att vi kan ha musikkurser utan samspel med andra. Musik utövas normalt enskilt, några få spelar ensemble? Är det så vi menar? Jag tror att det är väldigt få som använder begreppet som har den åsikten, men så talar begreppet i sig i alla fall till mig. Därför tycker jag att "ensembletid" skall bort. Det icke önskvärda är inte begreppet utan tänkandet.

Låt mig ta ett exempel. På de skolor

jag varit chef har vi kunnat erbjuda i genomsnitt 18 respektive 20 minuters undervisning per elev under en stor del av året. Jag har ansett att den tiden skulle vara en resurs som inkluderar ensemble. Vi tänker oss att vi har fyra pianoelever, fyra celloelever, fyra tvärflöjts elever och fyra fiolelevers. Fyra lärare samarbetar. Eleverna får 40 minuters grupplektion, fyra elever på samma instrument. Direkt efter denna lektion, eller en annan dag, får eleverna spela i en kvartett med de andra instrumenten. Även denna gång 40 minuter. Alla får en grupplektion och en ensemblelektion. Tid på kulturskolan blir 80 minuter per vecka. Resurs 20 minuter per elev. Och framförallt, ensemble ingår!

Förhållningssättet ovan kan varieras i det oändliga. Det kan vara andra instrument. Självt har jag erfarenhet från detta tankesätt från bas, gitarr, slagverk, keyboard. Där fungerar det. Det kan kanske istället vara 8 elever och två lärare i grupperna. Det kan vara färre instrument, små eller stora ensembler. Ensembler som träffas varje vecka eller bara en sommarvecka. Bara fantasin sätter gränser. Och logistiken. Fastnar vi i 20 - minutersmo-

duler blir det aldrig något samspel. Fastnar vi i att varje musiklärare gör sitt eget schema blir det inget samspel. Fastnar vi i ett tänkande att rektor skall tilldela vissa lärare extra resurser för att de skall starta en ensemble blir det inget samspel. Då finns det ofta inte så mycket tid att fördela så att alla elever skall få ensemble. Och fanns det, så skulle ju ingen extra tid behövas utan ingå i alla musiklärarens arbetstid. Att skapa utrymme för ensemble måste vara ett pedagogiskt uppdrag alla musiklärare får. Och det skall utföras i samverkan med kollegor.

Varje kurs – ordet "ämneskurs" är väl också helt onödigt? – borde innehålla ensemble. Av musikresurserna kan vi sedan ta fram statistik hur mycket som läggs på samspel med andra elever, eller hur mycket som används till konserter. Om vi tycker det är viktigt. Vi kan också ta fram hur mycket av teaterkurserna som går till rekvisita och manusförfattande, hur mycket av bildlärarens tid som går till förberedelse av material. Om vi tycker det är viktigt. Men ensemble borde aldrig vara något extra. Ensembletid borde alla elever och lärare ha. Det borde vi aldrig behöva fråga efter.

Håkan Sandh

DHB har fått projektmedel till "Aktiv fritid" som genomförs i samverkan med SMoK

Arvsfonden har beviljat medel till projektet Aktiv fritid som genomförs av Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB), Örebro, SMoK är en samverkanspart.

DHB vill genomföra projektet för att öka deltagandet i fritidsaktiviteter för barn och unga med språkstörning. Man anser att såväl inom idrottsrörelsen som inom kulturområdet är kunskapen om funktionsnedsättningen som de språkstörda har fortfarande okänd. Barnen får välja idrottsinriktning där sedan DHB tillsammans med Riksidrottsförbundet söker lämplig klubb som kan matcha barnet/ungdomens val. Alternativt söker de en kulturaktivitet och då blir SMoK samarbetspart.

Göteborg Wind Orchestra är en del av mångfalden i svenskt musikliv!

Ett rikt musikliv som kännetecknas av mångfald med bredd och spets, olika typer av genrer och olika typer av ensembler borde vara en självklarhet för ett land med de goda förutsättningar som Sverige har. Här finns infrastrukturer som lokaler, musikerutbildningar, ett anslagssystem som mestadels fungerar, välutbildade musiker etc. etc.

Sverige är i en internationell jämförelse en stormakt när det gäller människors förhållande till kultur. Antalet besökare på musikevenemang och antalet utövande amatör- och yrkesmusiker är i relation till folkmängden mycket stor. Det är lätt att tro att Sverige för evigt skall ligga på medaljplats just i frågan om kulturkonsumtion och kulturutövande. Men så blir inte fallet om bl.a. det nedlägningsförslag som nu har drabbat Göteborg Wind Orchestra genomförs. Det är mångfalden och tillgängligheten som är en förutsättning för att människor skall kunna få utlopp för sitt musikintresse! De få professionella blåsorkestrar som finns i Sverige ansvarar för en bit av vårt kulturarv likväl som de ansvarar för att förnya och utveckla detsamma. Musik- och kulturskolorna arbetar hårt för att stimulera till mångfald i musiklivet. Trender distribuerade av media i olika former för med sig en kraftig likriktning i vilka val av instrument som barnen gör, vilken musikform de vill spela osv. Utan draghjälp av förebilder som GWO blir den uppgiften mycket svårare.

Barn och ungdomar behöver möta ett rikt och mångfacetterat musikliv. Det är endast då vi skapar förutsättningar för ett framtida musiklandskap av och med variationer! På alla musik- och kulturskolors vägnar vädjar Sveriges musik- och kulturskoleråd om att Göteborg Wind Orchestra ges möjlighet att fortsätta sin verksamhet.

Per Sjöberg, ordförande i Sveriges Musik- och kulturskoleråd

Kulturanläggningar kartlagda för första gången!

SKL – Sveriges Kommuner och landsting – har flera gånger tidigare, senast 2006, kartlagt fritidsanläggningar. Det betyder på byråkratsvenska idrottsanläggningar och fritidsgårdar. Nu har denna undersökning följts upp med en ny som denna gång även omfattar kulturlokaler. Det tackar vi för.

Generellt kan vi se att det byggs ganska många nya kulturanläggningar. Flest är de nya biblioteken. På andra plats kommer kulturhusen. De är nu 171 stycken i hela landet. En hel del innehåller lokaler för musik- eller kulturskola. Exakt hur många vet vi inte. När det gäller konstformer i kulturhusen är den vanligaste musik, tätt följd av teater, bild och form, film, biblioteksverksamhet och i lägst grad museiverksamhet.

Vi kan även notera att det är relativt få konserthus, dvs byggnader som direkt byggts för musiklivet. Totalt finns 152 stycken. Teatrarna är 242. Även konsthallarna har ökat stort till 204 stycken,

vilket innebär att det finns konsthallar i 50% av landets kommuner. I vissa flera.

Idrotten förknippas ofta med föreningslivet. Ser vi till anläggningar så är det tvärtom. Många kulturanläggningar drivs av föreningar men få idrottsanläggningar. Där är det nästan alltid kommunal drift och den lilla andelen föreningsdrivet minskar dessutom.

Det som skulle vara intressant att fördjupa sig mer i är i vilken utsträckning idrotts- och kulturanläggningar används till barn- och ungdomsverksamhet. Jag har en känsla av att det är svårare för barn- och ungdom att få plats på de specialbyggda arenorna inom kulturområdet än det är för idrotten att komma in med ungdomslagen på idrottsarenorna. Både när det gäller tränings- och "match"-lokaler. Jag tror det saknas små kvalificerade lokaler för lokal kultur, inte minst för barn och ungdom. Små scener och utställningshallar. Kan man tänka sig att detta kan komma med i nästa uppföljning av kultur- och fritidslokalerna?

Källa: Anläggningar för kultur, idrott och fritid 2010. SKL nov 2011.

Text Håkan Sandh

Myheter från SMoK

Vi vill önska er alla

God Jul & Gott Nytt År

KULTURSKOLAN
HÄSSLEHOLM

KULTURSKOLAN MIRANDA

UNG KREATIVITET I MORA

Västerbergslagens
Kulturskola
Ludvika & Smedjebacken

Solna
KULTUR
SKOLA

Musik- och dansskolan i Enköping
har bytt namn till

Kulturskolan i Enköping

Drama/teaterstart ht 2011 och inflytt i nytt hus 2013,
Kulturhuset Joar

Vincent van Rijn, pianoelev från Stockholm, var BÄST igen!

Den 13-årige pianotången Vincent van Rijn, från Stockholm, var BÄST igen!

I stenhård konkurrens med unga pianister från Europa och Asien erövrade 13-årige Vincent van Rijn, elev i Kulturskolan Stockholm, första pris i den välkända och prestigefulla pianotävlingen "Concours International De Piano Cote D'Azur" den 2 november i Nice.

/Stockholms kulturskola

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/tillvaxt_och_samhallsbyggnad/kultur_fri...

/ SKL Sveriges kommuner och lands-
ting

Kulturskolan Stockholm erbjuder nu, som första kulturskola i Europa, online-undervisning.

I samarbete med Playalong.se erbjuds elever som är 12 år och uppåt och som står i kö till piano/keyboard, gitarr, elgitarr, elbas och trummor denna verksamhet under hösten 2011. Eleverna får via webbplatsen Playalong.se tillgång till tusentals videolektioner med kurser, tips och kända låtar i olika svårighetsgrader. De får en personlig lärare att kommunicera med, få feedback av och som svarar på frågor via webbplatsen. Priset är 500 kr för perioden 13 oktober-16 december 2011.

/Stockholms kulturskola/

Motion till riksdagen 2011/12:Kr297 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, av Berit Högman m.fl. (S)

Satsning på kultur- och musikskolan

Den svenska kultur- och musikskolan har skördat stora framgångar. Dels för att den erbjudit många svenska barn, oavsett familjens inkomst, möjlighet att utvecklas inom musik, teater och dans, men också för att denna institution dessutom möjliggjort för generationer av framgångsrika unga människor att göra karriär, både nationellt och internationellt. Vi socialdemokrater ser med oro på de försämringar som sker inom den kommunala kultur- och musikskolan. Idag är kultur- och musikskolan hotad och allt färre barn får tillgång till den. I många kommuner höjs avgifterna och stora elevgrupper tvingas bort från kultur- och musikskolan av ekonomiska skäl.

Sveriges Musik- och kulturskoleråd har statistik som redovisar allt högre avgifter och allt längre köer.

Vi vill stimulera en sänkning av avgifterna för den kommunala musikskolan till maximalt 500 kronor. Därför föreslår vi att kommuner som har sänkt eller nu sänker sina avgifter till maximalt 500 kronor per termin inom musik- och kulturskolan får ett stimulansbidrag. För kommuner som redan har låga avgifter blir det därmed ett stöd till ökad kvalitet.

Vår förstärkning av kultur- och musikskolan uppgår till 50 miljoner kronor. Vi föreslår att dessa medel fördelas av Kulturrådet. Dessutom är det viktigt att bevaka utvecklingen av kultur- och musikskolan så att verksamheten långsiktigt stärks och utvecklas. Det finns flera frågor som rör kultur- och musikskolan som kan och bör diskuteras, t.ex. chefs- och rektorsutbildning för kultur- och musikskolor, utvecklingsmöjligheter samt behörighets- och kompetensfrågor för lärare. Att se till att så sker bör vara ett uppdrag för Kulturrådet i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting samt Kultur- och musikskolornas samlingsorganisation (SMOK).

/Riksdagen

Klassen som tystnade - av Andres Lokko

LONDON I en lång intervju i min brittiska morgontidning sitter Jarvis Cocker på ett kafé i östra London och talar ödmjukt om livet som nationalklenod. Anledningen är hans nya bok Mother, brother, lover: selected lyrics by Jarvis Cocker. Han säger som vanligt väldigt smarta och underhållande formulerade saker.

Men det är journalisten Decca Aitkenhead som talar med honom som, när samtalet börjar handla om klassfrågor och Cockers uppväxt i Sheffield, i en bisats råkar droppa något av en bomb. 1990 hade 2 procent av alla artister på den brittiska försäljningslistans topp tio gått i privatskola, i oktober 2010 var den siffran 60 procent. Den brittiska popmusikens gentrifiering har pågått ett bra tag men den siffran är fascinerande. Det är länge sedan England och Sverige lyssnade på samma musik. Eller ens skrattade åt samma tv-komedier.

Idag är det väldigt få svenskar som ohämmat blickar mot Storbritannien för kulturell inspiration på samma sätt som tidigare generationer ofta gjorde ganska okritiskt. Nu plockar vi bara de russin som passar oss ur kakan och låter britten behålla musikaliska översättligheter som Kasabian för sig själva. Man kan också välja att strunta i det i brittisk popmusik ständigt närvarande klassperspektivet och lyssna på just några av de väluppfostrade och privatskoleutbildade artister. Som Mumford & Sons, Noah & The Whale och Laura Marling. För att inte tala om albumaktuella Coldplay.

/SvD Läs hela krönikan på Svenska Dagbladets hemsida.

Talang är överskattat

Alla normala barn verkar kunna utveckla absolut gehör om de får rätt träning i åldern tre till fem år. Medfödd begåvning spelar liten roll. Istället handlar framgång om intensiv övning – som 10 000 timmar. Det menar Anders Ericsson, en av världens främsta forskare på expertprestationer. Till exempel ingår fotboll, schack, kirurgi och musik i hans studier.

– Med rätt motivation kan många bli väldigt duktiga inom ett område.

Konstakerskan som flyger fram över isen i en trippel salchow. Mattesnillet som löser avancerade ekvationer i huvudet. Violinisten som med häpnadsväckande skicklighet framför ett avancerat musikstycke.

Det finns människor som presterar på en avsevärt högre nivå än genomsnittet. Som betraktare är det svårt att föreställa sig att vi, mer normalbegåvade, någonsin skulle kunna utföra något liknande. Med tanke på hur lätt det ser ut för isprinsessan eller violinisten, måste det väl ändå handla om en medfödd talang. Eller?

– Betydelsen av medfödd begåvning är oerhört överskattad. De mest framgångsrika inom olika områden har genomgått mycket mer träning, för att bli så skickliga, än de flesta föreställer sig, säger Anders Ericsson, professor i psykologi vid Florida State University. Han är svensk, men bor och arbetar i USA sedan 30 år. Större delen av sin forskning har han ägnat åt frågan vad som gör att någon blir extremt skicklig

på något. Idag är Anders Ericsson en av de världsledande på ämnet expertprestationer och hans forskningsresultat ligger bland annat till grund för Malcolm Gladwells bästsäljande bok Framgångsfaktorn.

/ SvD

Många kulturskolor har arrangerat konserter för Världens Barn. Här en rapport från Skellefteå.

Skellefteå Musikskola gav sex konserter på fyra kvällar för Världens barn. I våras ställde Rädda Barnen frågan om samarbete med Musikskolan i Skellefteå för världensbarninsamlingen. Förhoppningen var att man skulle säga ja och föreslå tre konserter. Man beslutade att det skulle bli sex, och man satsade på orterna Drängsmark, ny i detta sammanhang, Boliden, Bureå, Ursviken, Centrala stan (Anderstorpssalen) och Lövånger. Insamlingsresultatet blev drygt 104.000 kronor.

Extra intressant var det att uppleva konserten i Drängsmark. Byn ligger ca två mil norr om Skellefteå och omkring 500 människor bor där. Skulle det ge något netto med en konsert på en så liten ort? Vad sägs om drygt 18.000 kronor, mest på de mindre orterna! Tack vare att Folketshusföreningen upplät sina lokaler gratis. Tack vare att Byaföreningen arbetade hårt med PR och bakade och sålde kaffe. Tack vare att besökarna var mycket givmilda vid kollektinsamlingen, och tack vare att drängsmarkarna är hengivna lottköpare. De planerade två lotterierna blev tre, ja, till och med fyra. Och det var ett härligt tryck i den till bristningsgränsen fyllda lokalen, både musikaliskt och stämningmässigt.

Rädda Barnen skötte besök hos företag och privatpersoner för att skaffa vinster – totalt fick man ihop presentkort och varor för ca 80.000 kronor – och allt från bröd till hjortronsylt och mandelpotatis till hotellövernattningar och konstverk av lokala konstnärer kunde lottas ut på de olika orterna.

Själva grunden till det lyckade insamlingsresultatet är dock Musikskolans elever, som finns i alla kommunalar, och inte minst Musikskolans entusiastiska personal. På varje ort satsade man på lokala elever som en bas. Dessutom deltog ett antal elever från andra kommunalar liksom lokala orkestrar och körer.

De sex konserterna visar också på vikten av gott samarbete mellan Musikskolan och olika organisationer. I Boliden ställde EFS upp med gratis lokaler, och Lions skötte kaffeförsäljning och lotteriförsäljning. I Ursviken och Bureå var kyrkan samarbetspartner liksom i Lövånger, där Röda Korset bakade och sålde fika. Prästen var för övrigt en hejare till auktionist och drog in 555 kronor på överblivna bullar. Allt fina samarbete bidrog till att bruttot blev lika med nettot.

Om två år återkommer vi i Rädda Barnen med samma fråga till Musikskolan som i våras: ska vi samarbeta för Världens Barn? Det skulle vara spännande att kanske få besöka en ny konsertort!

Britt-Marie Nyström, Rädda Barnen

Nästa nummer av

SMOCKAN

kommer under vecka 7

Bland rubrikerna:

- **Kulturskola 2030**
- **Låtar från Umeå**
- **Frökens första fröken**

Vad vill Du läsa i Smockan? Tipsa redaktionen via mail till hakan.sandh@smok.se

På **www.smok.se** kan du hitta nyheter varje dag om musik- och kulturskolorna över hela landet! Läs och kommentera!

Vi vill önska er alla

God Jul & Gott Nytt År

God Jul &
Gott Nytt
Kulturår
önskar

ÄNGELHOLMS
KULTURSKOLA

Musikskolan
Islaved

Vänersborgs kommun

@ÅGRENSHUSET
PRODUKTION

önskar Er alla
läsare och prenumeranter

**God Jul & Gott
Nytt Kulturår!**

Jan Dyllicki,
Annonsförsäljare

Johnny Altelind,
Original/Layout

Susanna Öström,
Annonsförsäljare

Hörby
kommun
- kommer

TANGENTORKESTER

Fortbildning för piano- pedagoger

med den danske
pianopedagogen
Christian Bennedsen
17-18 mars 2012
i Sollentuna

Plats: Arena Satelliten.

Pris: 1 500 kr för två dagar,
1 000 kr för en dag.

Anmälan: senast 16 januari.

Information/anmälan:

www.sollentuna.se/kulturskolan

SOLLENTUNA KOMMUN
Kultur- och fritidskontoret

www.sollentuna.se/kulturskolan

Köp trummor, slagverk & rytmik-instrument hos oss!

Musiklärare har
extra bra rabatter
och förmåner
hos oss!

Vi hjälper idag många musiklärare, musikskolor samt kulturskolor med allt inom inköp av musikinstrument, skinnbyte och utbildning. **Vi säljer** även xylofoner, marimbor och andra malletinstrument. **Vi erbjuder** gärna helhetslösningar om så önskas, samt andra musikinstrument eller tex PA-ljudutrustning m.m vid ert inköp.

Våra Erbjudanden!

Hörlurspaket

artnr: H-PAKET

Två Monacor MD-5000DR hörlurar med dämpning och en splitadapter för att t ex koppla in dem båda till en iPhone/dator.

Exkl moms: 759kr (inkl: 949kr)

Ordinarie pris: 1450kr

Pearl trummatta

PPB-KCP5

artnr: PPB-KCP5

Spara golvet och med hjälp av bastrumstopp halkar inte bastrumman iväg. Bag medföljer.

Exkl moms: 476kr (inkl: 595kr)

Ordinarie pris: 800kr

Yamaha DTX500K

Digitalt Trumset

artnr: DTX500K

Komplett trumset inkl pedal.

Exkl moms: 4796kr (inkl: 5995)

Ordinarie pris: 7400kr

trumbutiken.se

Specialist på trummor & slagverk

Ärtslingan 1, 282 93 RÖKE, tel: 0766-56 65 00